

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . . 342 K
mesečno 30 .
za tuzemstvo . . . 100 .
—
Oglaš za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 4 K
maši oglaš do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/4
Telefon št. 72.
Upravništvo:
Prasernova ulica št. 64
Telefon št. 96.
Račun kr. post. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 29. marca.

Kakor v vseh ustavnih državah, stoji tudi pri nas ministrska odgovornost pod kazensko sankcijo. Kralj in narodna skupščina imata pravo, da obtožita ministra radi kršenja ustave ali drugih zakonov, storjenega v izvrševanju službene dolžnosti. Obtožba narodne skupščine postane veljavna, ako je zanj glasovalo 2/3 navzočih poslancev. Ministra sodi posebno. Državno sodišče, sestavljeno iz šestih državnih svetnikov in šestih kasacijskih sodnikov pod predsedstvom predsednika kasacijskega sodišča. Proti obsojbi ni pritožbe in obsojeni minister ne more biti amnestiran brez predhodnega pristanka parlamenta.

Beseda zakona je enostavna. En sam pogled v parlamentarne zgodovine ustavnih držav pa nam kaže, da je izvedba ministrskih obtožb največja redkost, skoraj da unikum. Razlog je jasn. V parlamentu se vsaka zadeva prerađa preokrene v politično-taktilno smer in ministrske obtožbe so postale povsodi bojno sredstvo opozicije proti večini in njeni vladi. Tako se navadno izgubljajo njih stvarni substrat v zapletih politično - parlamentarne taktike, tudi če je obtožba še tako osnovana.

V naši narodni skupščini se danes razpravlja o predlogih opozicije, ki pozivljajo parlament, da stavi bivšega ministra vojne in mornarice generala Zečevića pod obtožbo. Že dejstvo, da je vloženih več obtožnic, je dokaz, da je tudi tu od vsega početka soudeležena politična špekulacija. Povrh pa greče žalostno spričevalo za jakost opozicije, ki se niti v tem vprašanju ni mogla popolnoma složiti.

V stvarnem oziru je obtožba sledeča: Generalu Zečeviću se očita, da je lansko leto v decembru kot vrhovni šef vojne uprave klical rekrute na vojaško službo, akoravno je moral vedeti, da bodo vsled izredne zime in slabega prometa mogli trpeti na svojem zdravju občutno škodo. Po podatkih sedanjega vojnega ministra generala Vasica je res obolelo okrog 6000 rekrutov in jih je od teh umrlo 161 na pljučnici, na drugih boleznih pa 123. Večinoma so se prehladili na potu, ker so se vozili v mrzlih vagonih in ker so se vojaški transporti vršili deloma z velikimi zamudami. General Zečević da je odgovoren po vojaških zakonih, ki nemarnost vojaških komendantov, katera upropasti zdravje ali celo življenje vojaka, kaznuje z desetletno ječo in celo s smrtjo.

Bivši minister Zečević se brani, da je vpoklic rekrutov sklenila celokupna vlada in da je v ostalem vse storil, da se njihov transport izvrši čim točnejše ter udobnejše. Pravi, da je dal v tem smislu zlasti tudi železničarom natančna navodila. Za nemarnost nižjih uradov ali pa za posebne neprilike vremena, ki je takrat nastopilo, ne more biti kazensko odgovoren minister.

Priznati moramo, da so argumenti obtožbe tehtni, da pa je tehtna tudi obramba generala Zečevića. Dejstvo, da se je poziv rekrutov izvršil po sklepu ministrskega sveta, ki je seveda navezan na strokovno mnenje resortnega ministra, preobrača celo stvar v politicum. Tu jo hoče opozicija tudi imeti. Obtožba proti generalu Zečeviću je opoziciji le sredstvo ofenzive proti vladi in večini.

Gotovo general Zečević ni bil dober minister. Znano je, kako so se demokrati pri rekonstrukciji Pašičevega kabineta upirali njegovemu zopetnemu imenovanju. Vseled njihovega odpora se je pozneje izvršila izprememba, ki je generala Zečevića potpisnila v ozadje ter izročila vojni resort zmožnejšim in skrbnejšim rokam. Gospod Korošec je bil z gospodom Zečevićem popolnoma zadovoljen, dokler je sedel z njim v kabinetu, šele sedaj v opoziciji mu je nekdanji tovariš predstavil vsega slabega . . .

Vlada je moško prevzela politično odgovornost za vpoklic rekrutov. Ona smatra, da za sodnijsko preganjanje bivšega vojnega ministra ni dovolj dokazov, pač pa hoče izvesti natančno preiskavo, da se vsestransko dočne krivda na nesrečnih dogodkih. O tem ni dvoma: malomarnost je kriva, da je propadlo toliko mladih življenj. Če je minister res vse storil, kar mu je nalagala njegova dolžnost, in če je izdal vse potrebne odredbe, da se zaščiti zdravje mladih vojakov, ga nihče ne more gnati pred kazensko sodišče in je treba iskati krivcev tam, kjer bi se bili morali ministri ukazi izvršiti. Enega očitka, ki je seveda predvsem moralničen, ga pa nihče oprostiti ne more: da se ni pobrigal, da bi bili krivci že davno kaznovani in da

Pogajanja z opozicijo o razdelitvi?

PAŠIČ BO POSKUŠAL DOSEČI SPORAZUM.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Predsedstvo skupščine je izročilo danes vladi ves elaborat o razdelitvi države na oblasti. V političnih krogih se domneva, da bo ministrski predsednik Pašič še enkrat skušal predno izide vladna naredba o razdelitvi

države, doseči sporazum z opozicijo. «Politika» javlja, da bo stavil dr. Trumbić poseben predlog za sporazum s hrvatsko opozicijo. V istem smislu deluje tudi dr. Rojc v Zagrebu.

Zahteva po obtožbi generala Zečevića

BURNA RAZPRAVA V PARLAMENTU. PREISKOVALNA KOMISIJA.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Narodna skupščina je na svoji današnji seji razpravljala o zahtevi opozicijskih strank, da se postavi pred sodišče bivši vojni minister general Zečević. Vloženih je bilo od opozicije več tozadevnih predlogov. Po njihovem prečitaju je prečital posl. Janjič (radikalec) pismeno izjavo generala Zečevića, v kateri odgovarja na poedine točke, v katerih se mu očita nepravilno postopanje pri vpoklicu rekrutov. General izjavlja, da je kot takratni vojni minister moral dati vpoklicati v zmislu vladnega sklepa rekrute, ker je moral meseca februarja letošnjega leta odpušiti domov doslužene vojake in je v vojašnicah cele države ostalo samo 46.000 mož, torej mnogo premalo ne le iz ozira na potrebno izvežbanje, ampak zlasti iz ozirav na varstvo države, ker je vojna uprava imela dovolj upravičenih razlogov za to, da je pričakovala na spomlad izvestne dogodke, za katere mora v pravem času biti pripravljeno dovoljno število moštva za obrambo.

Za vse potrebne priprave pa so bile

tudi od vojnega ministertva izdane pravočasne naredbe in ni ministrova krivda, da se niso izvršile.

Po tej izjavi je govoril poslanec Gjurčić, ki je branil generala Zečevića, nato pa so govorili v zmislu predloga opozicije poslanci Mazi (kler.), Vojislav Lazić (zemljoradnik), Gjonovič (rep.) in Momčil Ivančić (Protičev sledbenik). Med poslanci je prišlo med temi govori do opevovanih prekanj, ker so radikalcu delali razne mekljice.

Ker se niso zvrstili vsi govorniki, ki so se javili k besedi v tej zadevi, se je današnja seja zaključila in bo prihodnja v petek.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Ministrski svet je danes popoldne pred sejo skupščine daljšo konferenco v zadevi generala Zečevića. Prevladalo je mnenje, da za izročitev sodišču ni poviada, da se pa naj izvrši obsežna in natančna preiskava in da se obtožijo vsi tisti, ki so imeli dolžnost, da urede vse potrebno, pa so vkljub temu zakrivila dotične nedostatke pri vojaških transportih.

Razdor med muslimani

DEMISIJA MUŠLIMANSKIH MINISTROV ODKLONJENA. — IZJAVE DR. KARAMEHMEDOVIČA IN DR. SPAHA NAŠEMU DOPISNIKU.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Vlada ni sprejela demisije muslimanskih ministrov Omeroviča in Viloviča, o čemer je oba gospoda ministrski predsednik Pašič danes osebno obvestil.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Spor v muslimanskem klubu je še vedno senzacija parlamenta in beograjske javnosti ter se razpravlja povsod, zlasti pa v beograjskem časopisju, ki večinoma napada dr. Spaha zaradi nelojalnosti. Obe skupini čakata na veliki zbor muslimanske narodne zajednice, ki se vrši dne 14. aprila v Sarajevu. Na tem zboru se bo končno razčistilo vprašanje prihodnje politike muslimanskega kluba.

Poslanec Karamehmedović je vašemu poročevalcu dal nekaj pojasnil o notranjem položaju v muslimanskem klubu in izjavil, da je položaj silno resen ter da bo razkol ostal najbrže za vedno, dasiravno je prišel iz malenkostnega poviada in bi se ne bil tako razvil, da je bil prisoten v Beogradu poslanec Korkut, kateremu se je bilo doslej že vedno posrečilo, da zaduži vsak separatizem v kali

ter ohrani muslimansko edinstvo v zajednici in klubu. Poslanec Hrasnica, ki je prisel v Beograd danes dopoldne, se še ni odločil, kateri skupini naj pristopi.

Karamehmedovićeva skupina pripravlja proklamacijo na volilce, da pojasni in utemelji svoje stališče.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Dr. Spaho je izjavil danes vašemu poročevalcu, da je njegova skupina za mirno rešitev spora v muslimanskem klubu, ker je v interesu stranke, da ostane klub edinstven. Obravnavanje spora po časopisju se mu zdi neumestno, ker samo poostruje položaj. Pravico določitve političnega prava kluba ima samo centralni odbor stranke, ki se sestane dne 14. aprila v Sarajevu. Vse vesti o razkolu v klubu smatra dr. Spaho za netočne in tendenciozne, posebno pa še vest «Videla», da se namerava del muslimanov priključiti radikalom, del pa hrvatskemu bloku. O kakem sklepu kluba glede glasovanja v skupščini o zakonu o oblasti in srezki samoupravi ne more biti govora, ker je bilo razmerje 8:8, dva člana pa sploh nista glasovala.

Naš finančni položaj Zanela prosi za intervencijo

Beograd, 29. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji vladine večine je imel finančni minister dr. Kumandul obširen eksponat o finančnem stanju države. Izjavil je, da je naš finančni položaj sicer težaven, vendar nikakor ne obupen. V mesecih januarju, februarju in marcu se država ni zadolžila pri Narodni banki niti za en dinar in se tudi aprila ne bo kljub temu, da mora 1. aprila izplačati 40 milijonov dinarjev več kakor prej za uradniške draginjske doklade.

PRIPREVE ZA KRALJEVO SVATBO.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Odbor za svatbene slavnosti o priliki kraljeve ženitve je odpotoval v obdonavske kraje, da tam uredi slavnosti sprejem odnosno pozdrav nevesti, ko bo pripotovala po Donavi.

bi bila država storila napram žrtvam, odnosno svojcem lahkomišelnosti in nemarnosti svojo dolžnost ter skušala vsaj v materialnem oziru popraviti škodo.

To se mora doseči. Debata v skupščini bo gotovo svarilo vsem, ki imajo v rokah velike zadeve našega naroda in bo brez ozira na njene politične tendence pripomogla, da se vrvovna državna uprava bolj kakor dosedaj čuva nemarnosti in lahkomišelnosti.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Predsednik reške vlade Zanela je poslal Pašiču, Lloyd Georgeju in Poincaréju naslednjo brzojavko: «Smatram za dolžnost, izvesti Vašo ekscelenco, da je ob prisotnosti italijanskih čet in podpiran od strani italijanskega poslanika Casteglina, italijanski poročnik Cabruna, poverjenik D' Annunzia, uvedel na Reki vojno diktaturo, popolnoma tujo državljanom ter nevdružljivo. Več kot polovica članov konstituante, ki predstavljajo absolutno večino, so izbežali, da bi ne bili prisotni nezakonitim in nasilnim sednicam. Ostali člani, ki niso mogli ubežati, so primorani s silo, da udeležujejo sednicam, da bi se izbrala vlada, tudi nezakonita. Energično protestiram proti temu gaženju pravic reškega naroda in prošim Vašo vladu za intervencijo, da bi se preprečila ta nečuvna nasilja.»

AMERIŠKI ZASTOPNIK V GENOVI.

Napoli, 29. marca. (Izv.) Včeraj je dospel semkaj ameriški milijarder Vanderbilt, predsednik «National City Bank» in trgovinske zbornice v New Yorku. Vanderbilt odpotuje začetkom aprila v Genovo, kjer se udeleži obnove konferenca kot neoficijalni zastopnik («opozovalec») Zedinjenih držav.

De Facta o Reki

TEROR SE NADAJUJE. — FAŠISTI POSLALI MORILCE NAD ZANELLO. — ITALIJA INTERVENIRA ZA ARETIRANE FAŠISTE V ZAGREBU — POGAJANJA MED VEČINO IN MANJŠINO KONSTITUANTE.

Zagreb, 29. marca. (Izv.) Reška jugoslovanska stranka je dobila z Reke danes sledeče sporočilo:

Ital. min. pred. De Facta je v kabinetu izjavil, da je na Reki ponovno vzpostavljen mir in red in da more konstituanta sedaj zopet svobodno delati. Italija pa ne bo priznala nobenega sklepa reške konstituante, ki bi bil sprejet izven reškega teritorija. Na to je obrazložil Zanello stališče na temelju nekega sklepa promemoria, ki ga je Zanela izročil svojetasno italijanski vladi. Končno je referiral o korakih Italije pri jugoslovanski vladi v prid osvoboditvi onih pet fašistov, ki so bili prijati pri sveti Ani, kamor so šli kot parlamentarji na pogajanja z Zanello (!) K temu dostavlja reška jugoslovanska stranka: Navedbe De Facte niso resnične ker je položaj na Reki slejkoprej strahovit in vlada povsodi nečuvno teror fašistov in legionarjev, ki so se odločili, da v vsakim sredstvom odstranijo Zanello in ga po možnosti umore. Tudi nadaljujejo svoja teroristična dejanja, strahujejo vse mesto in so tako na primer danes zaplenili avtomobil bančniku Rettiju, svaku Blasicha, tajnika reške (Zanellovo) vlade za notranje zadeve. Fašisti pregledujejo vse ladje, ki vozijo v Jugoslavijo, preiskujejo potnike, iščejo «špijone», alpinisti se obnašajo ravnodušno in sploh nimajo nobenega ukaza, naj bi vzdrževali red. Njihov poveljnik je general Spreafico, ki je znan kot prijatelj fašistov.

Na Opatiji se je včeraj vršila konferenca članov manjšine konstituante s Castellijem in večini italijanskimi poslanci, ki so posetili Reko. Med njimi se nahaja tudi profesor Ivan Barelli, ki se je s potovanja v Beograd vrnil na Reko. Gre za sporazum med večino in manjšino konstituante.

Več fašistov je v zadnjih dneh preoblečenih pod napačnimi imeni in z napačnimi potnimi listi prekorajlo jugoslovansko mejo, med njimi neki Ramiro Antoni, tajnik fašije. Njihov namen je, da izvrše atentat na Zanello. Na Reki je bil aretiran med drugimi ponovno mediciner Orlić, ko se je vrnil s konference s sedanjim fašistovskim reškim vladarjem Depolijem. Depoli sam in Castelli sta morala zanj intervenirati, da so ga fašisti zopet izpuštili, ukradli pa so mu vso gotovino in ga v zaporu hudo pretepli. Takšna je ilustracija k trditvam italijanskega ministr. predsednika De Facte.

Nemčija odklanja nove reparacijske zahteve

IZJAVA DRŽAVNEGA KANCELARJA. — SOGLASJE PARLAMENTA. FRANCIJA VZTRAJA PRI ZAHTEVAH.

Berlin, 29. marca. (Izv.) Na včerejšnji seji nemškega parlamenta je podal državni kancler dr. With svojo napovedano izjavo o stališču vlade glede zahtev reparacijske komisije po uvedbi novih davkov v Nemčiji in po medzavezniški kontroli nemških financ. Pred polnoštevno zbornico je izjavil kancler, da so zahteve reparacijske komisije za Nemčijo nesprejemljive, ker bi uničile vse nemško gospodarsko življenje. Popolnoma bi ruinirale nemško valuto in ubile nemško industrijo. S tem pa bi bili tudi direktno udarjeni zavezniški sami, ker bi tako utičena Nemčija nikdar ne mogla izpolniti gospodarskih obveznosti verzajškega mira.

Vsa zbornica brez razlike parlamentarnih strank je burno odobrvala izjavljanja državnega kancelarja. Celu ekstremni neodvisni socialisti, ki so sicer v najostrejši opoziciji proti vsaki vladi, so soglašali s kancelarjevimi izjavljanji.

Dr. With je v nadaljnjih izjavljanjih odločno protestiral proti temu, da krši reparacijska komisija s svojimi zahtevami nemško suvereniteto in si prilasča pravice, ki grejo edino nemškemu parlamentu. Med burnim odobravanjem cele zbornice je dr. With zaključil, da vlada odločno odklanja zavezniške zahteve in da je uverjena, da ima pri tem za seboj ves nemški narod. Le ako zavezniški upoštevajo to nemško stališče, bo mogla vlada vztrajati pri dosežanju politiki izpolnitve mirovnih pogojev, drugače pa odklanja vsako odgovornost.

Casopisje razpravlja danes obširno o vladni izjavi. Negativni del, ki vsebuje odločno odklonitev zavezniških zahtev, odobravajo in pozdravljajo glasila vseh strank brez izjeme, celo komunisti. Pozitivni del, v katerem naglašajo državni kancler, da ostane zvest politikai izpolnjevanja mirovne pogodbe, pa ni našel soglasja v desničarskem tisku, ki napada kancelarja, češ, da je ta izpolnitvena politika doživela popolno fiasko.

Pariz, 29. marca. (Izv.) Na današnji popoldanski seji senata je odgovoril finančni minister de Lasteyrie na včerajšnji govor nemškega državnega kancelarja. Izjavil je, da so zahteve reparacijske komisije povsem upravičene in da bi bila morala ta že davno uvesti kontrolo nemških financ. Tudi zavezniške zahteve, da poviša Nemčija svoje davke, ker plačujejo v Nemčiji danes razmeroma manj davkov kakor v Franciji ali Angliji. Francija bo zato vztrajala na svojih zahtevah.

Bolezen Karla Habsburga — nevarna

OBOLEL JE NA ŠPANSKI INFLUENCI.

Drnaj, 29. marca. (Izv.) Bivši zaupnik in prijatelj cesarja Karla je do bil danes iz Funchala brzojavno obvestilo, da se je bolezen razkralja Karla, (ki se obolel, kakor smo že poročali, na španski influenci; ured.) tako poslabšala, da ni izključena katastrofa. Karla so že prevideli. Na

prošnjo razkraljice Zite odpotuje jutri zjutraj na Madeira bivši Karlov osebni zdravnik vladni svetnik dr. Delup.

Službeno poročilo o stanju Karlova boleznijo dosedaj še ni dospelo. Pač pa potrjujejo tudi londonske vesti, da je njegovo stanje zelo opasno.

Ljenin — zdrav!

Drnaj, 29. marca. (Izv.) Tukajšnje sovjetsko zastopstvo izjavlja prilikom vesti o Ljeninovi smrti ali bolezni, da so vse takšne vesti izmišljene. Ljeninovo zdravstveno stanje je docela zadovoljivo. On je sicer od dela trujen, vendar ni zbolel in izvršuje svoje posele kakor navadno.

Zaroke med belgijsko in italijansko dinastijo

Rim, 29. marca. (Izv.) Včeraj je dospela v Rim na obisk belgijska kraljeva dvojica s sinom in hčerko. Bili so izredno slovesno sprejeti; vse mesto je v zastavah. Popoldne je belgijski kralj s kraljico in sinom obiskal papeža.

Splošno se trdi, da se bo o priliki belgijskega obiska izvršila dvojna zaroka med obema dvoroma. Belgijski prestolonaslednik kraljevič Leopold, vojvoda Brabantski, se bo zaročil s najstarejšo hčerko italijanskega kralja princezino Jolando, italijanski prestolonaslednik kraljevič Umberto pa z edino hčerko belgijskega kralja, še zelo mlado princezino Marijo José.

RADIĆ IZROČEN SODIŠČU.

Beograd, 29. marca. (Izv.) Imunitetni odbor je danes sklenil, da se ugodni zahtevi ministra pravde glede izročitve Stepana Radića sodišču.

Konec železničarske koalicije

Od Zveze jugoslovanskih železničarjev nam je bila poslana sledeča:

IZJAVA.

(Po soglasnem sklepu seje osrednjega odbora ZJZ. z dne 28. marca 1922.)

Nezaupanje, ki ga je gojila Zveza jugoslovanskih železničarjev do koalicije, je bil edini vzrok, da je toliko časa omahovala v vstopom v koalicijo železničarjev. Kmalu po vstvarjenju koaliciji pa se je izkazalo, da je bilo nezaupanje Zveze upravičeno, in da se je uresničila bojazen pred izrabljanjem delovanja koalicije od gotovih hujskačev v strankarsko politične namene.

Ker smo uvideli, da je s »Prometno Zvezo« oziroma njenim zastopnikom vsako resno in pošteno delo v koaliciji nemogoče, smo stali predlog, da izmenja »Prometna Zveza« svojega zastopnika v koaliciji.

Ker »Prometna Zveza« na ponovno željo ZJZ. ni izmenjala svojega, vse resno delo v koaliciji ovirajočega člana in ga ni hotela nadomestiti z drugim, pač je z objavo v časopisu dokazala, da se istovetno z demagoškim delovanjem svojega zastopnika v koaliciji, je bila ZJZ. primorana ponovno odločno nastopiti, da se »Prometna Zveza« izključi iz koalicije. Smo globoko uverjeni, da pod takimi razmerami, ki so bile ustvarjene po zastopniku »Prometne Zveze« s kršenjem toliko potrebne discipline, in ki ne pripozna tudi najprimitivnejših parlamentarnih običajev, in ki je osebno izrabljala koalicijo v korist gotovi politični stranke, ne bo žela koalicija nikdar zaželjenega uspeha.

ZJZ. je nepolitična, narodna, strogo stanovska organizacija in je samo ob sebi umevno, da se ne sme politično izrabljati. Preprečiti moramo, da bi se nas ne zavedlo v politične boje dnevnega političnega blata.

Vsled demagoškega shoda, ki je bil sklican po zastopniku »Prometne Zveze« in obenem členu koalicije, Francu Beltramu, dne 23. sušca 1922. v Mestnem domu v Ljubljani ter vsled od neželjenih članov odglasovane zaupnice omenjenemu sklicatelju smo primorani izjaviti konsekvence s tem, da odlagamo svoje mandate v pokrajinskem koalijskem odboru železničarjev za Slovenijo. O tem sklepu smo obvestili vrhovno vodstvo koalicije in vse koalirane organizacije.

V prepričanju, da bode celokupno naše članstvo ta naš korak odobrilo, smo primorani preprečiti pohod različnih političnih agitatorjev med železničarje.

Boj za koristi železničarjev bo gotovo uspešen, ako samostojno in v zvezi samo z resnimi železničarskimi organizacijami vodimo borbo do končne zmage za naše stanovske pravice.

Osredni odbor ZJZ.

K razdoru v muslimanskem klubu

Beograd, 28. marca.

Razdor v Jugoslovanskem muslimanskem klubu se komentira v parlamentarnih krogih na različne načine. Nekateri politiki smatrajo, da se bodo muslimani razcepili še na manjše skupine. Muslimani sami pa so izjavili, da ostanejo tudi nadalje v zajednici, to je v enem klubu z dvema jasno opredeljenima političnima skupinama, desnico in levico, skupino Karamehmedovića in skupino Spaha. Glavni odbor Jugoslovanske muslimanske stranke — Sarajem, ki je o zadnjih dogodkih obveščena, bo sklepal o nadaljnji politiki kluba.

Karamehmedovića skupina je poslala Brju. Spahu in Hadži Kaditu, podpredsedniku muslimanskega kluba, pismo, ki se glasi:

»Svoje večerajšnje izjavo proti vladni steopili v opozicijo in s tem ponovno razbili edinstvo našega kluba ter vrgli naš element v težke preizkušnje in notranje borbe. S tem ste pogazili svečano obljubo, ki ste jo dali na zadnjem zasedanju centralnega odbora, da se bo manjšina pokoravala sklepom večine. Poslužili pa ste se pri tem nedostojne in klevetniške insinacije, da je večina z vami. Šli ste tudi korak dalje in ste gazeč statute izvršili nedopusten zahrbtni napad, ko ste povabili na sejo samo one člane, ki so za ukinjenje našega sporazuma z vladno, dočim ste druge poizkušali premamiti, da niso šli v Beograd, ali pa jih sploh niste povabili na sejo. V takem postopa-

nju vidno polzkus, da nadaljujete svoje zakulisno delo proti enemu delu svojih tovarišev, pripisujoč zasluge za uspehe sebi, a odium za neuspehe nam. Mi smo aiti te nedostojne igre in sprejemno rokovico, ki ste nam jo vrgli večeraj, in zahtevamo, da se v najkrajšem času razčistijo ti nemoralni odnosi. To storimo tudi radi tega, ker se ne moremo strinjati z abnormno teorijo, da more eksistirati tudi takšen klub, katerega en del je z vladno, drugi pa z opozicijo. Ta teorija je slična neki prejšnji, po kateri more biti kdo minister, ne da bi nosil odgovornost za delo vlade. Četudi smo večina v klubu, in potemtakem tudi legalni zastopniki organizacije v skupščini, se naoramo zaradi razčiščenja obrniti na Vas iz razloga, ker nimamo zastopnika niti v predsedništvu kluba niti v predsedništvu centralnega odbora. — Podpisani so vsi člani vladne grupe muslimanskega kluba.

Politične beležke

— Slovenci plačujemo najmanj davka v državi. To dokazuje v potu svojega obraza v mariborski »Straži« velezaslužni klerikalni državnik poslanec Vlad. Pušenjak. Mož se je v posebnem članku potrudil, da Slovencev pokaže, kako težko davčno breme jim je naložila Jugoslavija. »Natančno« je izračunal, da plača v Sloveniji vsaka oseba letno 1290 K v državne blagajne v obliki davkov, carin itd. Gospod Pušenjak je hotel seveda hujskati in vzbuditi v čitateljih umazanega mariborskega klerikalnega glasila, ki izhaja pod njegovo odgovornostjo, prepričanje, da Slovenci v Jugoslaviji največ plačujemo. Tako se namreč glasi večna posem klerikalnih haranjerjev. Samo je gospod poslanec v naglosti svojega računanja pozabil si ogledati tudi drugo stran svoje medalje. Po proračunu za l. 1922. znašajo državni dohodki skupno 6257 milijonov dinarjev, Jugoslavija pa štoje 11-5 milijona prebivalcev. Povprečno pride torej na enega jugoslovanskega državljanca 535 Din državnih davščin t. j. 2140 K. Iz Pušenjakovega računa sledi, da plačamo Slovenci na leto in osebo za skoraj 1000 K davka manj nego Hrvatji in Srbi, kar seveda ni res. Tako se je klerikalni hujskač vjel v svojo lastno zanjko.

— Če se s klerikalci češnje zoblje. Dr. Korošec je kot bivši minister obračaja zapustil železničarjem slab spomin, ker ni le zanje ničesar storil, marveč je celo vrgel več sto železničarskih rodbin na cesto, promet je pa tako zavozil, da ga še dolgo, dolgo ne bo mogoče urediti. To vedo tudi klerikalci, navzle temu pa hočejo za vsako ceno zavladati med železničarji s svojo »Prometno zvezo«. Česar ni hotel dr. Korošec, ki je imel vso moč v rokah in bi lahko izvedel vse reforme v prometu, hočejo sedaj klerikalni agitatorji doseči, seveda s — hujskanjem in s katoliško — komunistično gonjo. Beltram se je najprej vgnezdil v takozvani koalijski odbor železničarjev, nato je z demagogijo razbil koalicijo in potegnil s komunizmom na svojo plat precej železničarjev. Sedaj sklicuje za prihodnjo soboto v ljubljanski Mestni dom javen železničarski shod, ki naj proti koalijskemu odboru izbere novo eksekutivo železničarjev. Tako hoče Beltram železničarje po ovinkih prepeljati v klerikalno »Prometno zvezo«. To namero potrjuje tudi strastna agitacija, ki so jo zadnje čase uprizorili klerikalci na železničarski zlasti proti »Zvezi jugoslovanskih železničarjev«, ki se jim zdi edino še nevarna, dočim so socialdemokratsko železničarsko organizacijo sami pri sebi že razglasili za mrtvo. Narodni socialisti in socialdemokratje sedaj lahko vidijo, kam jih je spravila njihova politika objemanja s klerikalci. Demokratov tudi ta njihov divji zakon ni mogel uničiti, pač pa so si sami sebi prizadjali smrten udarec. Z zvezo, ki so jo napravili voditelji NSS in JSDS s klerikalci, je bila označena nemoralna pot, po kateri gredo lahko »v koaliciji« tudi navadni strankini pristaši. Zasluga voditeljev teh strank bo torej, če jim klerikalci z nepoštenostjo odpeljejo armado, Mi smo vedno zaman poudarjali, da je največji sovražnik naroda brezvestni in brezdomovski klerikalizem. Kdor sede s klerikalci skupaj, da bo zobal češnje, mu ostanejo vedno le peške. Tako se je sedaj zgodilo tudi narodnim socialistom in socialdemokratom.

— O pomenu NSS se je na nedeljškem shodu narodnih socialcev izjavil zagrebški dr. Politeo: NSS, se razvija kot reakcija na anacionalizem in antinacionalizem socialno-demokratske stranke. Na Hrvaškem so bili soci. demokrati narodni za to ni bilo razloga, da se tam ustanovi NSS. Danes pa je po mnenju gospoda Politea stvar že nekoliko drugačna: na eni strani postaja socialna demokracija ministrska stranka (ali vsled tega tudi anacionalna, antinacionalna? op. ur.), na drugi strani pa boljševidem in fašizem ter hrvaški blok. NSS, pa predstavlja »zlatno sredino«. Seveda, dr. Politeo glede razvoja NSS, na Hrvaškem, kjer organizacija te stranke še sploh ne obstoja, ni optimist in opozarja ljubljansko gospodo, naj računajo s psihozo mase... Vendar dr. Politeo ni barbar. On ve, da grenka resnica ne gre nikomur v tek in zato jih servira — v sirupu. Ker je NSS, enkrat priredila predavanje o hrvaškem vprašanju, na katerem je imel čast govoriti on sam, jo proglašajo na brzo roko kot pravo državniško stranko, ki je prva prišla na praktično rešitev hrvaškega, slovenskega in — macedonskega vprašanja. Zato bo dr. Politeo v Zagrebu pokazal na NSS, kot na ono stranko, ki je drugačna nego vse druge... Živahno si predstavljamo kako ponosni so bili gospodje Fakin, Žnuderl in Dobo- višek...

— Značilna izjava. To dni je Stojan Protić objavil v »Radikalu« razgovor s podpredsednikom Hrvatskega bloka dr. M. Drinkovićem. V tem intervjuju razlaga gospod Drinković svojo najnovo teorijo, da bi v okviru Jugoslavije bila mogoča hrvaška republika poleg srbske monarhije in da on ne bi imel nič proti temu, ako bi kralj Aleksander na zunaj bil predstavnik naše skupne suverenosti. Stojan Protić od klanja Drinkovićeve konstrukcije kot državnopravni in politični nonsens, pristavlja pa, da veruje v nacionalno korektnost podpredsednika Hrvatskega bloka. Dr. Drinković je, pravi Protić, »iskreno vdan narodnom in državnom jedinstvu i hoće, da mu poslušaj koliko može i ume.« Gospod Protić je dobil nepričakovan odgovor. Službeno glasilo Hrvatskega bloka »Slobodni dom« objavlja v svoji 13. številki od 17. marca sledeči komunik: »U beogradskom »Radikalu« daje g. Protić zastupniku Drinkoviću svjedočbu, da je on — Drinković — za narodno i za državno jedinstvo, premda više puta u svom ogorčenju govori, kao da to nije. Zastupnik Drinković nije ove svjedočbe tražio, a budući da nije istinita, g. Protiću ništa ne koristi, a zastupniku Drinkoviću škodi kot svih, koji ga dobro ne poznaju. Kad bi na ime ta svjedočba bila istinita, onda Dr. Drinković ne bi mogao biti član Hrvatskega Bloka, a kamo li njegov podpredsjednik.« — Iz te izjave sledi logično, da se Hrvatski blok odkrito deklarira kot nasprotnica narodnega in državnega jedinstva.

— Hrvatski memorandum. Zgodovina znamenitega memoranda, ki ga je — recimo — dal na svitlo Hrvatski blok, zavzema vedno bolj famozno smer. »Obzor« izjavlja, da ni resnica, da je »Hrvatski blok« izročil ali sploh poslal velešlim kakršenkoli memorandum. Za sedaj je blok poslal le Pašiču javno izjavo in ničesar več. Verjame pa — namreč »Obzor«, — da so neznanji ljudje (!) poslali vsem velešlim nekak memorandum in da so ti ljudje zlorabili Hrvatski blok; ta slednji memorandum je povsem različen od onega ki je bil objavljen v beograjski »Politiki«. — Poglavlje o memorandumu očitno še ni končano in ljudje, ki igrajo z njim in za njim, so tevesj priliki na ta način študirajo tevesj afero okrog memorandumu. Dosedanje afero okrog memorandumu nam je tedaj smatrati kot nekako rekognosciranje.

Po svetu

— Kramář o čeških Nemcih. Na skupščini narodno-demokratske stranke je imel poslanec dr. Kramář govor, kjer je izrazil svoje veselje nad tem, da je predsednik Masaryk v svoji noveletni spomenici izjavil, da ne more biti govora o avtonomiji Nemcev. Cilj narodno-demokratske stranke je ustanovitev narodne države in ujedinenje vsega slovanstva, ne pa ustanovitev češko-nemške države.

— Vprašanje madžarskih reparacij. Kakor javlja »Az Est«, je madžarska vlada pred dnevi odposlala svoj odgovor na reparacijske zahteve antante in da je tudi že dobila odgovor antante. Madžarska vlada je v svoji noti izjavila, da se ne more pečati s temi zahtevami, dokler ne pozna celokupne vsote reparacijskih zahtev. Nota antante še ni znana.

— Konopište, poljedelska šola. »Češko Slovo« poroča, da se v septembru otvori na gradu »Konopište« ki je bil lastnina bivšega avstroogrškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, poljedelska, vrtnarska in sadjarska šola. Šola bo imela na razpolago park, ki meri 70 ha. Dosedanje osobe prevzame nova šola.

— Zopet nov ženin princeze Jolande. Tržaški listi poročajo, Belgijski kralj, kraljica, princ Leopold in belg. zunanji minister dosepejo v Rim na nepolitičen obisk k italijanskemu kralju, pri čemer po zadržanju rimskih listov ni izključena zaroka princa Leopolda s princesinjo Jolando.

— Neuspehi dunajskega velesejma. Rezultat dunajskega velesejma je vse popolnoma razočaral Udeležba inozemstva je bila mnogo manjša, kakor se je pričakovalo. Zato je bila tudi kupčija slaba. Posebno slabo je slo avtomobilsko, železno in tekstilno blago. Večji interes je vladal za luksuzno blago, toaletne potrebščine in parfumerijo, vendar se tudi tu ni sklenilo mnogo kupčij. Vzrok tega neuspeha je iskati, kakor naglašajo dunajsko časopisje, v tem, da je produkcija v Avstriji danes že za 50 odstotkov dražja nego v Nemčiji in vsled tega vsi dobavljajo blago raje iz Nemčije nego iz Avstrije. Časopisje smatra, da ne bo poprej uspehov, dokler se ne znižajo stroški produkcije, med katere spadajo tudi delavske plače.

— Koliko »pirnatega denarja kroži v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je izdala vlada v prvi dekadi t. m. 14 milijard rubljev. Vsega skupaj kroži sedaj v Rusiji 90 trilionov rubljev. Za navadnega človeka pač nerazumljiva številka.

— Atentat na Miljukova. Znani vodja ruskih kadetov Miljukov je imel v terek zvečer v Berlinu neko predavanje. Med njegovim govorom so vstali trije poslušalci, ki so začeli z revolverji streljati nanj. Miljukov sam ni bil zadet, pač pa njegov tovariš Nanokov, ki je bil smrtnonevarno zadet, ter je kmalu nato umrl. Nanokov je bil Miljukovu politični sobojenik in je izdajal v Berlinu demokrati list Rulj. Atentatorji so v zmedji pobegnili.

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Cetrtek, 30. marca: »Revizor«. C. Petek, 31. marca: Dramska predstava v opernem gledališču. Sobota, 1. aprila: »Anatol«. E. Nedelja, 2. aprila: »Hamlet«. Izv. Ponedeljek, 3. aprila: »Anatol«. D. Torek, 4. aprila: Zaprt.

Opera.

Cetrtek, 30. marca: »Cavalleria rusticana«, »Pisna legendica«. D. Petek, 31. marca: »Zlahni meščan«. A. Sobota, 1. aprila: »Luiza«. B. Nedelja, 2. aprila: »Carmen«. Izv. Ponedeljek, 3. aprila: Zaprt. Torek, 4. aprila: »Bajaja«. A.

»Bajaja.« V terek dne 4. aprila uprizore v ljubljanski operi »Bajaja«, bajko v petih dejanjih. Glasbo je zložil Henrik de Kaan.

350letnica jugoslovanskega pesnika Petra Hektorovića, ki je bil Dalmatince in predstavnik novorenesančne dobe v dalmatinski literaturi, bodo obhajali letos v Starem Gradu na Hvaru, kjer se je sestavil odbor za proslavo. Hektorović je spsnil več ribiških idil, zgodovinskih epov in prevedel nekaj Ovidovih pesmi.

Sattnerjev oratorij »Vnebovzletje« se proizvalja dne 1. aprila v Mariboru v cerkvi. Sodeluje 180 gojencev in gojenk učiteljskega. Izvedbi prisostvuje tudi skladatelj sam.

Petdesetletnica Grillparzerjeve smrti. Dne 21. januarja t. l. je poteklo 50 let, odkar je umrl nemški pesnik in dramatik Fran Grillparzer, ki se je zelo zanimal tudi za Slovence. Njegova zadnja, še nedovršena drama nosi naslov »Libusa«. Mariborsko gledališče uprizori dne 1. aprila njegovo romantično tragedijo »Prababica« (Die Ahnfrau).

zato sem mu še enkrat obljubila, da postanem njegova žena.» Zabice, ki so mi bile sicer tako naklonjene, so me strogo pogledovale.

»Nisj odkrila Francu svojega srca, kot smo ti svetovale; zdaj pa izpolni besedo in obljubo, ki si mi jo dala — sicer nisi poštena deklica več, Dragica!«

S tem se je končala moja avdivjena prižaba. Nič niso čakale mojega odgovora, molče so se pokrile v svoja mokra bivaljšča.

Enajsto poglavje.

Naslednjega dne smo zajtrkovali brez Franca. Teta, ki ni bila vajena dolgo čakati, se je jezila in zatrjevala, da mora vsak trenutek priti. Pa ni se prikazal, pač pa smo prejeli pismo: da se je odpeljal po važnem opravku na posestvo Nivernais in da se vrne čez v nar dnevih.

»Mala pesmarica.« Izdaja 12. številke Male pesmarice se je radi ogromnega dela v tiskarni nekoliko zakasnila. Glede na to, da zamudo čimprej popravimo. Prvih 11. številke Male pesmarice, brošuranih v en zvezek prodaja Zvezna knjigarna, izvod za 10 Din. V tisku je priredba Z. Prelovčevih »Rdečih rož« za dvospev s spremljanjem klavirja, dalje se tiska 10 moških in mešanih zborov Emila Adamića na narodna besedila iz Štreklja.

Rafaelove slike se prodajajo. Meseca maja bodo prodajali v Perugi neko Rafaelovo oltarno sliko »Kristus na Olski gor«, katera je nastala v času od leta 1503. do 1505. Vse druge Rafaelove slike je leta 1901. iz dotičnega oltarja pokupil newyorški millarder Morgen.

Sokolski vestnik

Seja zletnega finančnega odselca JSS. se vrši v petek dne 31. marca, točno ob 8. uri zvečer v Saveznih prostorih.

Sport

S. K. »Gradjanski« igra dne 1. in 2. aprila v Barceloni proti »Evropi«, ki figurira na drugem mestu za »Barcelono« v prvenstvu Spanije. Na povratku iz Spanije igra »Gradjanski« kakor čujemo, zopet v Ljubljani revanžno tekmo s S. K. Ilirji.

Nedeljske tekme v Beogradu: S. K. Jugoslavija proti O. S. K. Vojvodina 9:2. »Jugoslavija« je pokazala lepo igro, samo vratar je bil slab in je zakrivil oba »Jugoslaviji« zabita gola. O. S. K. Vojvodina pa je bil slab nasprotnik »Jugoslavije«. Omeniti bi se morala le napadalna vrsta. Ostalo moštvo je srednje kadralna vrsta. Prvenstvena tekma »Concordia«: »Soko« 1:1 (Polčas 1:0 za Soko). »Concordia« je bila v drugi polovici v premoči, pa ni mogla izkoristiti več dobrih in sigurnih šans. »Soko« je bil dober. Zlasti se je odlikovala njegova obramba, ki je igrala zelo poirtvovalno.

Tekme v Spaniji. Poleg našega »Gradjanskega« je gostoval te dni v Spaniji tudi I. F. C. Nürnberg, in sicer je 24. marca porazil društvo »Real Union Iron« s 5:0, dne 25. marca pa v Bilbao »Athletic Club Bilbao« s 3:2.

Belgija proti Holandiji: 4:0. Dne 26. marca je reprezentančno moštvo Belgije nepričakovano premagalo moštvo Holandije s 4:0 (2:0). Belgijci so bili v vsakem oziru v premoči.

Mariborsko pismo

Maribor, dne 28. marca.

Po našem ozemlju vozijo tudi mednarodni vlaki, med njimi brzovlak Dunaj-Trst. Na vozovih tega vlaka so se nahajali napis: Von Wien über Zidani most nach Trieste. Komisar železniške policije v Mariboru g. dr. Brenčič je nekaj časa gledal do malomarnost, če ne izzivanje, končno je pa opozoril postajno načelstvo v Mariboru na to nepravilnost in zahteval odstranitve nemških označ Von — über — nach, ker vozi vlak tudi po jugoslovanskem ozemlju. Ako že noče železnica rabiti slovenskih označ, naj vsaj ta famozni »Von-über-nach« odpade in ostanejo samo imena mest Wien-Zidani most-Trieste.

Seveda, vlaki prihajajo z Dunaja in postajno načelstvo ne more ničesar menjati. Dr. Brenčič je čakal, končno je pa dal napise odstraniti in mednarodni brzovlak vozijo po našem ozemlju sedaj brez samonemških napisov. Naj bo to lekcija dunajskim nestrpnim, da se odvadijo izzivanja.

Dosedaj na Dunaju niso ukrenili še ničesar, pač pa je zaropotala »Straža« in napadla dr. Brenčiča, češ da oni »Von-über-nach« ni nikogar razburjal. Veru- jem, da se pri »Straži« nihče ni razburjal in morda se tam nebi razburjali niti v slučaju, ko bi na napisnih ploščah stalo »Von Wien über Steinbrück nach Trieste«; to je ravno žalostno za »Stražo«, da za nemška izzivanja ne najde ostre besede, ker jih porabi vse za hujskanje proti lastni državi.

Klerikalci so veliki nasprotniki bankokratstva, na jeziku seveda. V resnici je ravno obratno, kar vidimo tudi v Mariboru. Mariborske klerikalce je vzel v svojo zaščito »Zadružna gospodarska banka«, ki gradi novo veliko poslopija za sebe in za razna klerikalna podjetja. V tem poslopiju bo tudi tiskarna, v kateri se tiska »Straža«, in doživeli bomo prizor za bogove, da bo »Straža« iz bančne palače vpila na bankokratstvo.

Teta je bila tako presenečena, da je v razburjenosti prevrnila posodo s krompirjem.

»Otroci, otroci! Kaj pa počnete? — Kaj, če je naredil tako kot baron Livard in se ne vrne več! —«

Povesila sem glavo in molčala. Delala sem se, kot da mi gre silno v slast krompir, katerega sem si previdno že prej vzela — pri teti si vedno v nevarnosti, da ti pomeče jedi skozi okno.

Teta je pobrala krompir na svoj krožnik in je v svoji vibravosti prevrnila tudi solnico nanj, tako da je bil krompir ves potresen s soljo in poprom. Jedla ga je, pa se naenkrat grozovito spasila; zvrnila je ogromno kupico vina, ki pa ji žeje ni moglo pomagati.

Z vao sijo je pozvonila.

(Dalje prihodnje.)

„DRAGICA“

Francoski roman episa! G. M. de Bièvre.

»Ne, Dragica, tvoja rešenica je Marie-Fleur, ki mi je povedala, kaj se kuha!«

»Marie-Fleur?«

»Da! Neprostovoljno je poslušala nek razgovor pri Royletovih. Vsa tresla se je vsled posledic vašega koraka, katerega pomena si sami niste bili svesti.«

»Ta dušica! — Oprostila mi je!«

»Več bi ne mogla storiti za lastno sestro. Radi vas je prišla k meni na dom; ona, ki je bila drugače tako ponizna, je postala pogumna in odločna v tem trenutku, ko je bilo treba hitro delati. Razjrazil sem se nad Calbovo predrznostjo, da je hotel izrabljati neizkušnost mlade deklice. Pretensti

sem ga hotel, tako sem bil razburjen. Marie-Fleur je videla, kako sem zdvijal in me je zaklinjala, naj grem h Calbu. Imela je vse rosne oči in rekla: »Ako jo ljubite! — Saj sem vedela. Rešite si svojo srečo! — Marie-Fleur vas ima jako rada.«

»Bolj kot zasluzim.«

Vzela sem rožo, jo očistila trnja in mu jo podala. Vzel jo je, kot da je to zanj poslednji spomin od mene in odhajal, da premišljuje sam zase.

»Jutri dopoldan vas pričakujem,« sem mu rekla v slovo. »Ne pozabite, kaj sem vam obljubila.«

»Nikdar ne pozabim in njegov dobrušen obraz je zažarel. «Nikdar ne pozabim na vaše dobro srce, Dragica.«

Odšel je po poti med drevjem.

Ostala sem kraj ribnika, izmučena vsled razburjenja. Ubogi Franc! —

Tako dober je bil, tako zvest, tako ljubeznjiv! Nisem si upala, da trpi radi mene; on je zaslužil, da postane srečen. Ta presneta koketnost! Ta je napravila vso to nesrečo; da nisem kokeritala obenem s Calbo in Francom, bi ne sedela sedaj tu in objokavala svoje nesrečo. — Vzdihnila sem.

»Kva — kvak!«

Pozabila sem v stiski na svoje prijateljice, na zabice; vzbudile so me sedaj zopet iz sanj. Pogledala sem nanje; sedele so mirno in zadovoljno na širokih listih lokvanja, nobena človeška skrb jih ni težila. Kot da se zavedam svoje krivde, sem jih nagovorila.

»Ah, nisem mogla pripraviti svojega srca do tega, da bi Francu povedala, da ga ne ljubim; tako žalosten je bil, ko je začel slutiti. Sočutje sem imela z njegovo mučo in zanušenostjo in

* **Pred prihodom kraljice Marije v Beograd.** Včerajšnja «Politika» javlja, da bodo kraljico Marijo romunsko, ki odputuje dne 1. aprila v Beograd, da poseti našega kralja, spremljalo na njenem potovanju tri dvorne dame, adjutant in dva ordonančna častnika. Pri prihodu v Beograd jo bo sprejel kralj Aleksander s princem Pavlom, ki se pripelje danes s simpionskim ekspresom iz Pariza v Beograd, in pa člani vlade. Na kolodvoru bo stal oddelek kraljevih gardistov kot častna straža. S postaje bo kralj Aleksander spremljal kraljico Marijo takoj v njene apartmane v starem dvorcu. Kdaj odputuje kraljica Marija v Dubrovnik, še ni določeno.

* **Tekma med Velikim Bečkerekom in Starim Bečejem.** Poročali smo že, da so prebivalci Starega Bečēja nastopili z zahtevo, da se napravi središče poštne oblasti v Starem Bečejju. Sedaj so sklicali prebivalci mesta Velikega Bečkereka velik shod vseh meščanov brez ozira na stranke, poklice in narodnost in tu seveda soglasno zahtevali, da ostane Veliki Bečkerek, ki je bil tudi doslej sedež županije, središče nove oblasti. V tem smislu so poslali telegram vladi in parlamentu, kakor tudi parlamentarnim klubom. Hkrati naj posebna deputacija v Beogradu še posebej podpre zahtevo Velikega Bečkereka.

* **Madžarsko poslanstvo v Beogradu.** Kakor poročajo iz Beograda, se v kratkem vrne tjakaj madžarski poslanik na našem dvoru g. Kalosa ter bo te dni izročil svoje akreditivne listine. Kot svetnik pride z njim g. Forter, ki je bil doslej zaposlen v konzularni službi v Albaniji in Ameriki.

* **Život povečan.** Glasilo dalmatinskih demokratov «Život» je do dne 3. aprila prenehalo izhajati. V tem času se bo preuredila redakcija in uprava ter bo list odšel v lastni tiskarni izhajal v znatno povečanem obsegu.

* **Izpremembe v državni službi.** Pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani so na lastno prošnjo upokojeni g. blagajnik ravnatelj Rudolf Vesel in Emanuel Josin ter računski nadsvetnik Josip Božič in Ivan Kovač.

* **Za delegata vojnega ministrstva pri železniški direkciji v Zagrebu** je imenovan konjeniški major Milan Gudovič.

* **Umrli je v Chicagu v severni Ameriki** naš rojak izdajatelj lista «Glas Svobode» Martin V. Konda v starosti 48 let. Pokojnik je bil rodom iz Osojnika v Beli Krajini. Kot mlad fant se je leta 1886 izselil v Ameriko, kjer je leta 1902 začel izdajati «Glas Svobode» kot glasilo svobodomiselnih Slovencev in Ameriki.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani sta umrli g. Marija Jakulin in g. Ana Pucelj, v Dev. Mar. v Polju nadočitelj iz Remsnika g. Janko Kavčič, v Dolnji Lendavi edini sinček g. nadočitelja Goloba Stojanček N. v m. p!

* **Neumljive pritožbe nam prihajajo iz Strnišča pri Ptujju,** ki je sedaj v lasti g. Čučka. Tam službuje neki Wesely, bivši k. n. k. Oberintendant v Krakovu, ki je sedaj ne more zatajiti svoje mržnje do vsega, kar je slovensko in jugoslovansko. Še sedaj operira s psokami, ki jih je vaju in c. in kr. službe kakor Serbofile, Ultraslovene, Čičen itd. Seveda domačine zato kolikor le more zapostavlja in protežira Nemce. — Ako se te pritožbe utemeljene, pričakuje od g. Čučka, ki ga poznamo kot narodnega moža, da bo s svojim uslužbencem temeljito obračunal.

* **Oglasite se!** Prejeli smo: Tako pozivlja «Slovenec» v eni zadnjih števil. Evo en slučaj. Katehet v Spodnji Šiški ravna z otroci tako, kakor bi propovednik krščanske ljubezni gotovo ne smel ravirati. Ali pa morda postopa po onem svetopisemskem «Kogar Bog ljubi, tega tepe». Ako pa gospod razbije na otroku precej debelo palico, kakor se je to zgodilo in o čemur se «Slovenec» še danes lahko prepriča, gre to menda vendarle predaleč. S takimi slučajji se bo lahko odzvala «Slovenec» dolga vrsta staršev in najrazličnejših krajev.

* **Društvo zasebnih nameščenцев** je imelo včeraj svoj občni zbor, ki je pokazal, da je edina posledica Orehkovega klerikalnega rovarstva — propadanje društva. Mesto nekdanjih imponentnih manifestacij — nekaj nad 200 udeležencev. Pri glasovanju 159 glasov proti 59. Med večino 159 skoraj sami klerikalci. V odhodu zasigurana klerikalna večina. Tako je skrb za dobrobit zasebnih nameščenцев ostala klerikalcem, ki jih podpira pižel ostanek in NSS, ki v ostalem na občnem zboru skoraj ni bila udeležena. Tudi v društvu zasebnih nameščenцев se je torej pokazalo, da so razne kolicije s klerikalci koncem koncev le sredstva, da se preko njih klerikalizem povzpne do višjih pozicij. Tako je v železničarski koaliciji in tako hočejo klerikalci, da bi bilo tudi z magistratno kolicijo.

* **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** V mestni občini ljubljanski se je v tednu od 19. do 25. marca narodilo 90 otrok, umrlo pa je 7 moških in 6 žensk, skupaj torej 13 oseb. Kot smrtni vzrok navaja uradni zdravstveni izkaz v dveh slučajih življenjsko slabost, v enem slučaju jetiko, v enem srčno hibo, v osemih slučajih pa druge naravne smrtne vzroke. Ena oseba je izvršila samomor. Na nalezljivih boleznih so v tem času obbolele 3 osebe: 2 na škrlatici in 1 na davici.

* **Združna gospodarska banka** nam sporoča, da nima podružnice v Velikem Bečkereku in da zato ni mogla biti kaznovana njena tamkajšnja podružnica.

* **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah «Drž. posredov. za delo» v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murški Soboti je iskalo v preteklem tednu od 12. do 18. marca 1922 dela 300 moških in 111 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 247 moških in 72 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 130. Promet od 1. januarja do 18. marca 1922 izkazuje 6158 strank, in sicer 2562 delodajalcev in 3596 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1261. — Dela iščejo: viničarske družine, ključavničarji, sedlarji, peki, mlinarji, zidarji, tesarji, trg. sodrujniki, prodajalke, pisarn. moči, dinararji, dinarice, polj. delavci, delavke, vzgojiteljice, kuharice, služkinje, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, zidarji, tesarji, mizarji, stroj. ključavničarji, sodarji, viničarji, viničarske družine, polj. delavci, kleparji, šteparice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

* **Iz Brežice** se nam poroča: Brežice dobe kmalu drugo prepotrebno lekarno. Zidarji in mizarji so že marljivo na delu. Z veliko vneto zasleduje napredovanje zlasti naš zdravnik dr. Heler. Tako bomo imeli v kratkem dve lekarni, kar pri velikih bolnicah in 4 zdravnikih in velikanski ekolici gotovo ni preveč. Lastnik lekarnice bo g. Mihelič iz Cateža, sin pokojnega sodnika g. Miheliča.

* **Nov potresni sunek** so čutili včeraj dopoldne v Beogradu, ki pa ni napravil nobene škode.

* **Tramvajska stavka v Zagrebu.** Tramvajski uslužbenci v Zagrebu so stopili včeraj v stavko, ker uprava ni ugodila njihovim zahtevam, da odpusti dva kontrolorja, ki sta jih preveč šikanirala.

* **Smrtna nesreča v Hrastniku.** Inženjer hrastniškega rudnika, g. Josip Barvir, se je v terek, kakor običajno, peljal z malo rudniško železnico v rudnik. Na dosedaj še nepojasnjen način je nenadoma padel med vozičke in mu je pri tej priliki odtrgalo levo nogo. Vrhu tega je dobil tudi občutne poškodbe po glavi. Po lastni napovedbi je moral ležati na kraju nesreče najmanj dve uri, predno so ga našli. Po zdravniški odredbi so ga odpeljali takoj v ljubljansko bolnico, kjer pa je še istega dne umrl. Kako se je zgodila nesreča, bo ugotovila sodna komisija.

* **Nesreče in nezgode.** Anton Bečaj, delavec pri gradbi palače Trboveljske družbe na Aleksandrovi cesti v Ljubljani je pri delu padel raz odra in si spahnil levo nogo. — Josipina Rozman, dveletna hčerka posestnika iz Dobrove, si je pri padcu zvilila levo nogo. — Olga Perovšek, premogarjeva hčerka v Trbovljah je padla po stopnicah in se poškodovala po glavi.

* **Smrtna železniška nesreča.** Obratovodja hrastniškega premogovnika g. inž. Josip Barvir se je ponesrečil v pondeljek pri nadzorovanju rudniške železnice. Ko je hotel skočiti na mimovzečni vlak, je prišel pod vagonček. Odtrgalo mu je levo nogo pri kolenu in ga tudi sicer močno poškodovalo. Težko ranjenega so prepežali v ljubljansko bolnico, kjer je v terek podlegel ranam. Pogreb bo v petek.

* **Raz strehe je padla v Mariboru** 24-letna Berta Vrđelak, ki je bila zaposlena pri odstranjevanju opeke s hiše, kjer bo zbranjena palača Gospodarske zadružne banke. Neki tram se je namreč zlomil, kakor je Vrđelakova padla in dobila težke poškodbe po glavi in životu.

* **Zalosten konec ženitovanja na Bleweisovi cesti** G. A. Dežman nas naproša, da objavimo njegov spis dogodka pri Lužarju. Tako je g. Dežman prišel k Lužarju na svoje lastno stanovanje, in bil povabljen na ženitnino, se je ni udeležil in tudi ni z nevesto govoril, kaj še, da bi se jej bil približal. Pač pa je novooženjeni Oblak prihital za njim v sobo, mu očital, da je o Oblakovi ženi nekaj govoril, ga koočno podrl na tla in z nožem ranil. G. Dežman se sedaj zdravi, g. Oblak pa sedi.

* **Zlobnost ali nesreča.** Miha Arh, voznik pri lesni družbi v Boh. Blatric, je peljal voz lesa na kolodvor. Naenkrat je pričela neka stvar po zraku in mu priletela s tako silo v desno oko, da se je zloilo. Nedvomno je kak otrok streljal s frlačo pišče in je kamen pri tem zadal Arha. Udarec je bil tako silen, da se je Arh nezavesten zgrudil z voza na tla.

* **Dva dela človeške noge** so potegnili delavci v Vevčah iz Ljubljance. Truplo je moralo ležati že več mesecev v vodi. Slučaj je vsekakor zagoneten in ni izključeno, da se je zgodil zločin.

* **Oskrunjevalci grobov.** Neznani brezvestneži so se na pokopališču v Pobrežju pri Mariboru spravili na grobne okraske in odnesli s seboj tudi železno ograjo okoli nekega groba.

* **Vlom v delavnico čevljarja Mažera** na Meljski cesti v Mariboru je bil izvršen vlom in so storilci odnesli mnogo usnja in izgotovljenih čevljev v vrednosti 12.000 kron. Kot soudeleženec je bil aretiran brezposelni pekovski pomočnik Jakob Ciglar iz ptujskega okraja, ki je prodajal ukradeno blago.

* **Ženska na smrt obsojena.** Sodni stol v Ogulinu je kmetico Janjo Turkovič obsodil na smrt na vešalji, ker je svojoega moža z strihinom zastrupila. Obsojenka je prosila, da se ji smrti kazen spremeni v došmrtno ječo.

* **Jugoslovansko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana** ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 23. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne pri Mraku na Rinski cesti, z običajnim dnevnim redom. Samostojni predlogi naj se pošljejo v zmislu pravilnika do 16. aprila t. l. K poistoštevilni udeležbi vabi odbor.

* **Promocija na ljubljanski univerzi.** Jutri opoldne bo promoviran v prejšnji deželni zbornici na univerzi za doktorja prava g. Robert Maršič iz Braslovca.

* **Na koncertu,** katerega priredi violinski virtuozi prof. Jan Šlais v soboto dne 1. aprila v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani je nekako glavna točka sporeda velika sonata za gosli in klavir francoskega skladatelja Cezar Franka. Skladatelj je živel v Parizu ter ga glasbene zgodovina prištevava med ustanovitelje in voditelje novofrancoske instrumentalne glasbe, ki se posebno odlikuje vsled svoje izrazite čustvenosti. Skladba je pisana v običajni sonatni obliki, a vodena v popolnoma modernem stilu ter je izredno zanimiva tako v melodiškem, kakor tudi v harmoničnem ozrju. Najboljši in tudi najlepši del te sonate je III. stavek Recitativo-Fantazija. Skladba je posvečena slovečemu francoskemu violinskemu virtuozu Isay. Vstopnice za ta koncert so v predprodaji od danes naprej v pisarni Glasbene Maticice.

* **Trgovsko obrtni shod v Celju.** Občeslovensko obrtno društvo skupno s Slovenskim trgovskim društvom v Celju sklicuje za četrtek, dne 30. marca zvečer ob 8. uri zborovanje v hotel Balkan z dnevnim redom: 1.) Carinarne kot ovira poštnega in tovarnega prometa. 2.) Poročilo o jugoslovanski-čehoslovanski trgovski anketi v Pragi in praškem velesojmu. Zborovanja se udeležijo kot poročevalce tajnik Trgovske in obrtne zbornice Ivan Mohorič.

* **Nabavljajna zadruga javnih nameščenцев in vpokojencev v Ljubljani** je pričela poslovati v prostorih v likvidaciji se nahajajoče gospodarske zadruge «Samopomoč». Moralna dolžnost vsakega državnega nameščenca in vpokojenca je, če še ni včlanjen pri «Nabavljajni zadruzi» da se takoj vpiše kot član. Pri vpisu je vplačati vpisnino 5 Din in najmanj eno desetno deleža, ki znaša 100 Din. Ostanek deleža se vplača v desetih mesečnih obrokih. Čim večje število združnikov bo, tem lepši uspehi se bodo dosegli. Zadruga bo imela le prvotno blago po nižjih cenah kot so tukajšnje tržne cene, na razpolago. Če se državni nameščeneci in vpokojenci ne bodo gospodarsko združili, potem jim ni pomagati.

* **Javno predavanje Zvonimira Bernota,** glavnega urednika «Napreja»: «O svetovnem nazoru». Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. Petek, 23. marca 1922. Velika dvorana «Mestnega doma» v Ljubljani. Začetek točno ob 20. uri, konec najpozneje ob 22. uri. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din, v 2. do 10. vrsti po 2 Din, v zadnjih vrstah po 1 Din. Stojišče 50 par.

* **Predavanja o Rusiji.** Odbor ruskih beguncev v Ljubljani priredi v petek dne 31. marca ob pol šestih popoldne v dvorani deželnega dvorca javno predavanje v slovenskem jeziku v korist stradalnim rojakom v domovini. Predava g. dr. N. Preobrazensky, lektor na univerzi v Ljubljani, «o lakoti v Rusiji». Vstopnina poljubna. Ves dohodek se izroči «Amerikan Relief Administration» v pomoč bednemu ruskemu narodu. — Danes ob osmih zvečer pa predava v Mestnem domu ruski vojni korespondent Gregorij Inozemcov o triletni meščanski vojni v Rusiji. O vsebini predavanja smo že včeraj obširneje poročali.

* **Violinski koncert Šlais.** Od danes naprej se prodajajo v pisarni Glasbene Maticice v Gosposki ulici sedeži za violinski koncert, katerega priredi violinski virtuozi in profesor tukajšnjega konservatorija g. Jan Šlais in gospa Ruža Šlais-Deylova. Koncert se vrši z zanimivim sporedom v soboto, dne 1. aprila ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Občinstvo vabimo, da v obilnem številu poseti to umetniško prireditev.

* **Občni zbor «Ženskega telovadnega društva v Ljubljani»** se vrši v četrtek dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v mestni posvetovalnici na magistratu, s sledečim dnevnim redom: Nagovor starostke, poročilo tajnice, blagajničarke, reorganizacija društva in odobritev novih pravil, slučajnosti. Vabimo cenjene članice k mnogobrojni udeležbi.

* **Velikonočne razglednice «Družbe sv. Cirila in Metoda»** so v tisku in bodo občinstvu v začetku aprila na razpolago. Razglednice so umetniško delo akad. slikarja Gasparija. Opozarjamo že sedaj na te razglednice vse narodne trgovce, trafikle, C. M. podružnice in vse one, ki razpečavajo blago «Družbe sv. Cirila in Metoda». Vnanja naročila sprejema že sedaj družbina pisarna v «Narodnem domu».

* **Zamenjan klobuk.** 22. t. m. je zamenjal nekdo na Zidanem mostu pri večernem vlaku črni klobuk za črni velur klobuk. Oglasi se naj pod številko 120 na upravo «Jutra».

ZIVINSKI TRG.

Cene živini in mesu naraščajo dalje. Vzrok temu leži v prvi vrsti v pospešenem izvozu v inozemstvo, drugi vzrok pa je bližajoča se paša. Kot kupci nastopajo še vedno večinoma Italijani, ki plačajo vsako ceno za lepo živino, a kmetje vsakoje slabšo in mlado živino. Čim bo nastopila paša, se bo povpraševanje s strani kmetov še povečalo, zlasti, ker računajo ti na ceno prehrano živine na pašnikih in na poznejšo dobro prodajo Italijanom oziroma drugim inozemcem. Kakor so razmere sedaj, bodo cene še naraščale.

Na Hrvaškem so bile pretečeni teden za govejo živino sledeče cene (za 1 kg žive teže v kronah): pitani prvovrstni voli 44 — 55, (predpretekli teden 44 — 46), drugovrstni voli 35 — 40, krave 18 — 24 (predpretekli teden 14 — 18). Goveje meso prvovrstno se je prodajalo v Zagrebu po 80 K, druge vrste po 60 K, tretje vrste po 36 — 40 K. Cene živim svinjam prve kakovosti so se gibale pretekli teden postavno Zagreb med 62 — 65 K (predpretekli teden 62 — 64 K). za kg. Mnogo teh svinj se izvažva v Čehoslovansko in Nemčijo. Svinje drugovrstne so se prodajale 55 — 60 K. Svinjsko meso prvovrstno je stalo pretečeni teden v Zagrebu 80 K, drugovrstno pa 68 — 70 K. Na ljubljanskem trgu so bile pretekli teden sledeče cene: goveje meso prvovrstno 48 K, drugovrstno 34 K, teletina 48 K, svinjsko meso 60 — 70 K. Ta teden so pa cene že občutno narastle. Dobro goveje meso se prodaja v Ljubljani že po 64 K. Stanina je stala prejšnji teden v Zagrebu in Ljubljani okoli 90 K za kg.

Izgleda, da bo zlasti cena masti naraščala, ker jo je vedno manj naprodaj. Rumunska in madžarska vlada sta zabranili izvoz svinj, ker tudi tema državam preli pomanjkanje masti.

Dobre pitane živine je vsled prevlekega izvoza v naši državi vedno manj, na ponudbo je večinoma slaba živina. V Sloveniji n. pr. prvovrstne živine sploh ni več. Italijanski listi priporočajo svoji vladi, naj spričo toplega vremena razširi uvoz žive živine na račun zaklane in da naj se ukinejo omejitve pri uvozu žive živine. Z odpravo uvoznih omejitev v Italiji bi se uvoz siče živine v Italijo, ki je v zadnjem času sicer nekoliko pal, povečal do brezmejnosti. Že tako nastaja resno vprašanje, če ne bi kazalo tako v interesu konzumenta kot živinorejca in industrije izvoz živine omejiti. Le tako bi se moglo od pomoči draginji, ki bo drugače postala nezmožna, industriji, kateri že občutno primanjkuje kož in kosti, ter živinorejci, ki izgublja svojo najboljšo živino.

— **Izredne podpore za nadaljevalne šole.** Trgovska in obrtniška zbornica je v seji predsedstva dne 27. marca porazdelila 400.000 kron kot izredno podporo trgovskim in obrtnodolajvalnim šolam v Sloveniji. Pri razdelitvi podpor se je vpošteval razen števila učencev tudi opra-ma šol z učili, ki so za strokovni pouk izredno važna. Od nakazanih podpor se ima 50 odst. porabiti za nabavo učil, od preostanka pa se ima v prvi vrsti kriti izdatke za kurjavo in razsvetljavo in šole potem za kritje osebnih stroškov, za katere so poklicani prispevati razen države predvsem lokalni činitelji.

— **Sestanek obrtnikov Zveze južno-štajerskih obrtnih zadrug v Celju** se vrši danes dne 30. marca ob 8. uri zvečer v hotelu «Balkan». Predmej posvetovanja so nedostaki carinske uprave v Celju. Za trgovsko-obrtniško zbornico se udeležijo posvetovanja g. Ivan Mohorič, ki bo poročal tudi o praškem velesojmu in o čehoslovansko-jugoslovanski gospodarski anketi v Pragi.

— **Izvoz lahkih konj.** Na osnovi sklepa finančno-ekonomskega komiteja, je dovolil poljedelski minister izvoz 2000 lahkih konj, in sicer preko Gjevgejlja in Rakeka po 500, Maribora 400, Gornje Radgona 200, Bitolja in Bakra po 150 in Caribroda 10 komadov.

— **Naš izvoz v Egipt.** Naša pooblaščenca trgovska agencija v Port Saidu javlja zagrebški trgovinski zbornici, da se je leta 1921 uvozilo iz naše države v Egipt 231.303 metrski stoti cimenta v vrednosti 101.058 egiptovskih lir, 1412 mte fižola v vrednosti 256 egipt. lir, 35.483 kub. metrov gradbenega lesa v vrednosti 182.589 egiptovskih lir. Celokupni uvoz v Egipt iz raznih držav je znašal v letu 1921 vrednost 55.507.984 egiptovskih lir, na našo državo odpade torej 289.801 egiptovskih lir.

— **Zamenjava tujih valut po uradnem kursu.** Z ozirom na prošnjo glede zamenjave po ugodnem uradnem kursu, kakor je dovoljena v prid visokošolcem na inozemskih univerzah glede francoskih frankov in nekaterih drugih tujih valut, tudi za čehoslovanske krone, se naznanja, da je zamenjava čehoslovanskih kron dovoljena visokošolcem v inozemstvu po zakonu, in sicer medicincem, ki absolvirajo svoje študije leta 1923, vsem drugim pa, ako absolvirajo svoje študije leta 1922. Vsi ti morajo vložiti tozadovne prošnje.

— **Italijanski živinski trg.** Iz Milana poročajo z dne 24. marca: Cene za 1 kg žive teže v lirah: voli I. vrstni 5,75, II. 5,30, III. 4,25; krave I. vrstne 5,40, II. 4,35, III. 3,50; bik I. vrstni 5,75, II. 4,80; mlada živina I. 7,90, II. 6,90, III. 6,00; teleta I. 4,40; madžarska teleta 5 — 5,50.

— **Gradnja čehoslovanskih rečnih pristanišč.** Čehoslovansko ministrstvo za javna dela je izdelalo načrt za zgradnjo luk v Bratislavi, Komru in Parkanju. Načrt naj bi se uresničil tekom 5 let samo z domačim kapitalom. Stroški za Bratislavsko luko so preliminirani na 228 in pol milijona Kč, a za komarno luko na 337 milijonov Kč.

— **Orientaliski sejem v Bratislavi.** Od 9. do 16. julija se vrši v Bratislavi drugi veliki sejem.

— **Obtok bankovcev v Čehoslovansko** pod 10 milijardami. Iz Prage poročajo: Po izkazu bančnega urada z dne 23. marca je padel obtok novčanice v Čehoslovansko pod 10 milijard čehoslovanskih kron. Tako nizkega stanja obtoka že ni bilo izza avgusta 1920.

— **Osnovanje čehoslovansko-madžarske trgovinske zbornice.** Iz Budimpešte poročajo: Govori se, da iščejo češki gospodarski krogi v interesu osnovanja čehoslovansko-madžarske trgovinske zbornice zveze z madžarskimi trgovinskimi krogi. Zbornica naj bi se osnovala v najkrajšem času.

— **Poljski proračun.** Iz Varšave poročajo: Finančni minister je predal načrt o državnem proračunu poljskega sejmu v razpravo. Dohodki so predvideni na 458, a izdatki na 591 milijard poljskih mark. Primanjkljaj znaša 133 milijard poljskih mark.

— **Švicarska zunanja trgovina** za leto 1921 izkazuje nazadovanje za okoli 45 odstot. Vrednost izvoza je padla v primeri z l. 1920 od 3200 na 2100 milijonov švicarskih frankov. Vrednost uvoza je nazadovala od 4200 na 2300 milijonov švicarskih frankov.

— **Francoska zunanja trgovina** izkazuje za mesec januar 1923 nazadovanje v uvozu za 886,7 milijona, a v izvozu za 252,5 milijona frankov napram istemu mesecu leta 1921. Ta ogromna razlika uvoza se da razlagati deloma iz tega, ker se je lani preračunala vrednost po uradnih uvoznikih, dočim se je letos po izjavah uvoznikov. Po teži je uvoz napram lani nazadovao za 683.248 ton, dočim je izvoz narastel za 347.635 ton. Porast izvoza se nanaša izključno le na sirovine, dočim je izvoz izvršenih fabrikatov in hranilnih sredstev nazadovao tudi po teži. Kot metelj za gospodarsko aktivnost države je zlasti nazadovanje uvoza industrijskih sirovin od 4,5 milijona ton v decembru na niti 3 milijone ton v januarju.

— **Obtok bankovcev v Španiji.** Dne 11. marca je bilo v Španiji v obtoku 4.195.907.750 peset. Kovinska podloga je znašala: v zlatu 2.519.043.190 in v srebru 631.604.745 peset.

— **Trgovinska posvetovanja med sovjetsko vlado in nemškimi industrijci.** Posvetkih iz Berlina so dospeli tja zastopniki sovjetske vlade Raček, Rakovski in Stomonjakov v svrhu trgovinskih pogajanj z nemškimi trgovci in industrijci.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 100 — 104, Milan 1655 — 1668, ček 1640 — 1650, London 1430 — 1435, Newyork kabel 325, Paris 2950 — 3050, Praga 600 — 606, Švica 6100 — 6200, Dunaj 4.35 — 4.40, Budimpešta 37 — 38,50, Varšava 9,50, valute: dolar 320 — 325, češke krone 590, franki 2900, napoleoni 1020 — 1050, marke 106, leji 240, lire 1625 — 1635, madžarske krone 36.

Banka za Primorje 650 — 675, Trg. obrtna banka 280 — 285, Brodska banka 335 — 340, Hrvatska eskomptna banka 788 — 795, Jadranska banka 1080, Jugoslovanska banka 485 — 490, Ljub. kreditna banka 920, Praštediona 5490 — 5500, Rečka pučka banka 460 — 475, Srpska banka 729 — 730, Narodna šumska industrija 570 — 580, Našička industrija drva 470, Gutman 1400 — 1450, Slavonija 640 — 670, Ljub. strojne tovarne 840, Trbov. premožkopna družba 1030

Beograd, devize: Berlin 22,25, Budimpešta 10, Bukarešt 62, Rim 415, London 354,75, Newyork 82, Paris 725, Praga 149, Švica 1530, Dunaj 1.12.

Praga, devize: Berlin 16,25 — 16,65, Curih 1068 — 1072, Milan 276,50 — 278,50, Paris 496,75 — 498,75, London 239,90 — 241,90, Newyork 54,82½ — 55,42½, Beograd 66,50 — 67,50, Dunaj 0,62½ — 0,82½, Budimpešta 5,85 — 6,25, valute: n. marke 16,25 — 16,65, šv. franki 1063 — 1067, lire 273,50 — 275,50, fr. franki 493,75 — 495,75, funti 238,90 — 240,90, dolarji 54,57½ — 55,17½, dinarji 66,50 — 67,50, avstrijske krone 0,62½ — 0,82½, madžarske krone 5,85 — 6,25.

Curih: Berlin 1,54, Newyork 5,15, London 22,52, Paris 46,45, Milan 26,69, Praga 9,32, Zagreb 1,55, Varšava 0,13, Dunaj 0,06¼, avstrijske krone 0,07, Budimpešta 0,55.

Dunajska borza danes ni poslovala. Berlin: Italija 1683,30 — 1686,70, London 1449,50 — 1452,40, Newyork 329,42 — 330,68, Paris 2992 — 2998, Švica 6443,55 — 6456,45, Dunaj 4,38 — 4,42, Praga 605,35 — 605,65, Budimpešta 36,65 — 36,75.

Odgovorni urednik Vit. F. Jaleuc, Lastnik in Izdajatelj Konzorcij «Jutra»

Spominjajte se naših obrambnih društev!

